

Χρήστης : ██████████

 [Αλλαγή στοιχείων \(/premium/members/changeprefs.asp\)](/premium/members/changeprefs.asp)
 [Εξοδος \(/subs_logout.asp\)](/subs_logout.asp)

Συμπεράσματα από την πρώτη ετήσια έρευνα του Ελληνικού Παρατηρητηρίου Εταιρικής Διακυβέρνησης

Πώς διοικούνται οι Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί

Δευτέρα, 26 Οκτωβρίου 2009 07:00

Εμπόριο έως : 27/10/2009 07:00,

Δημήτρης Ν. Κουφόπουλος, Σελίδα: 20 1784 λέξεις, ΘΕΜΑ

[\[Εμφύλλισμα Έκδοσης\] \(browse.asp?publid=1&dt=26/10/2009\)](#)

Όσον αφορά στο φύλο των μελών των Δ.Σ., η έρευνα έδειξε ότι σε 12 ΔΕΚΟ δεν υπήρξε καμία γυναίκα ενώ 13 ΔΕΚΟ είχαν στα Δ.Σ. τους μόνο μία γυναίκα.

Οι Δ.Ε.Κ.Ο. (Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί), είναι φορείς που λειτουργούν υπό κρατικό έλεγχο και αποτελούν παράγοντα ευημερίας πολλών οικονομιών. Ο ρόλος τους είναι σημαντικός, αφού το αποτέλεσμα της δραστηριότητάς τους, διαχέεται σε ολόκληρο το οικονομικό σύστημα και τα μεγέθη τους επηρεάζουν σημαντικά τους μακροοικονομικούς δείκτες της οικονομίας. Ιδιαίτερη είναι η συμβολή τους στην παραγωγή, την απασχόληση, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και κατ' επέκταση την ανάπτυξη της χώρας.

Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών, πολλές χώρες της Ε.Ε. «έχουν ιδιωτικοποιήσει» τις ΔΕΚΟ τους, στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, της ύδρευσης, των συγκοινωνιών καθώς και της ηλεκτρικής ενέργειας. Η Ελλάδα, αποτελεί ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα μίας χώρας που έκανε στροφή στην πολιτική που αφορά στις Δημόσιες αυτές επιχειρήσεις.

Ιστορικά, κατά την δεκαετία του '90, ένας μεγάλος αριθμός ΔΕΚΟ ανεξαρτητοποιήθηκε από τον κρατικό έλεγχο και την εποπτεία. Το έτος 1996, ήταν καθοριστικό για τη λειτουργία των ελληνικών ΔΕΚΟ ύστερα από την ψήφιση του Νόμου 2414/1996, περί «εκσυγχρονισμού των Δ.Ε.Κ.Ο» Ο εν λόγω νόμος, μετέτρεψε τη μορφή των Δημοσίων επιχειρήσεων σε Ανώνυμες εταιρίες και ανέθεσε στα Διοικητικά τους Συμβούλια την διαχείριση της διοικητικής και οικονομικής ευθύνης. Επιπρόσθετα, οι ελληνικές ΔΕΚΟ διέπονται από τους Νόμους 2190/1920 «περί ανωνύμων εταιριών» και 3016/2002 «περί εταιρικής διακυβέρνησης».

Με το νόμο 3429/2005 δημιουργήθηκε ένα νέο πλαίσιο λειτουργίας των ΔΕΚΟ, το οποίο συνέβαλε στην αναθεώρηση του ρόλου του κράτους σε αυτές. Με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των δημοσίων επιχειρήσεων προωθήθηκε μια σειρά πρακτικών για τη βελτίωση του οικονομικού τους αποτελέσματος. Οι πρακτικές αυτές περιελάμβαναν αποκρατικοποιήσεις, μετοχοποιήσεις και εξυγίανση των ζημιωμένων επιχειρήσεων.

Βασικά βήματα που επιχειρήθηκαν για την ανάπτυξη των ΔΕΚΟ, ήταν η εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, αυτών που λειτουργούσαν εντός νομικού πλαισίου, με ορθή τήρηση των προϋπολογισμών τους και των στρατηγικών επιχειρηματικών τους σχεδίων, διαφάνεια των οικονομικών τους αποτελεσμάτων, σαφής διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων των μελών Δ.Σ., ύπαρξη εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και εσωτερικού ελέγχου κ.α.

Εντούτοις, οι ΔΕΚΟ συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Ο προϋπολογισμός του έτους 2007 εμφανίζει τις ελληνικές Δ.Ε. ζημιωμένες κατά 1.279 εκατ. ευρώ, ενώ το 2006 οι ζημιές ανέρχονταν σε 1.142 εκατ. ευρώ και το 2005 σε 1.014 εκατ. ευρώ.

Παρακάτω ακολουθούν συνοπτικά τα ευρήματα της πρώτης ετήσιας μελέτης των ΔΕΚΟ, όπως αυτή δημοσιεύτηκε στην Ιστοσελίδα του ΕΠΕΔ (Ελληνικό Παρατηρητήριο Εταιρικής Διακυβέρνησης), όπου μπορείτε να βρείτε ολόκληρη την έκδοση της έρευνας (www.hocg.eu (<http://www.hocg.eu>)).

Μεθοδολογία

α) Δείγμα

Η μελέτη εστιάστηκε στις ελληνικές ΔΕΚΟ και βασίστηκε σε δευτερογενή στοιχεία. Η συλλογή των δεδομένων έγινε από τα Φύλλα

Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ, Τεύχη Β, Ν.Π.Δ.Δ, ΥΟΔΔ και Α.Ε-ΕΠΕ), όπως αυτά δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα του εθνικού τυπογραφείου (www.et.gr (<http://www.et.gr>)) καθώς και από την ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου Αξιών της Αθήνας (Χ.Α.Α.), στις περιπτώσεις εισηγμένων ΔΕΚΟ. Η μελέτη στηρίχτηκε στις ΔΕΚΟ που κατά την περίοδο 2002-2007 ήταν ενταγμένες στους ετήσιους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Από τις 70 ΔΕΚΟ υπήρξαν πλήρη στοιχεία μόνο για τις 39, αριθμός που αποτελεί και το δείγμα της παρούσας έρευνας.

β) Μεταβλητές που αναλύθηκαν

Η μελέτη εξετάζει δέκα μεταβλητές:

- «Τον αριθμό των μελών των Δ.Σ. κατά τα έτη 2002-2007,
- «Τον αριθμό των γυναικών στα Δ.Σ.,
- «Το μέσο μέγεθος των μελών των Δ.Σ.
- «Τη μέση διάρκεια θητείας των μελών Δ.Σ.,
- «Τον αριθμό των προέδρων κατά την διάρκεια των ετών 2002-2007,
- «Τον αριθμό των γυναικών προέδρων,
- «Τον αριθμό των Διευθυνόντων Συμβούλων κατά τα έτη 2002-2007,
- «Τον αριθμό των γυναικών διευθυνουσών συμβούλων,
- «Τη διάρκεια θητείας των προέδρων και
- «Τη διάρκεια θητείας των Διευθυνόντων Συμβούλων.

3. Αποτελέσματα

α) Τα μέλη των Δ.Σ. και το φύλο τους

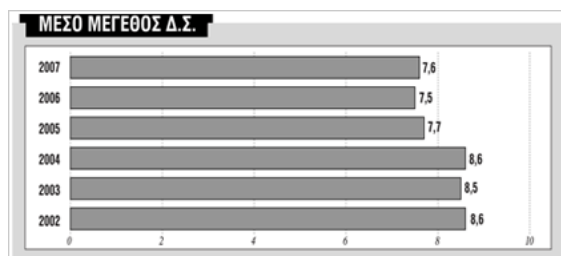
Ο συνολικός αριθμός των μελών Δ.Σ. των ΔΕΚΟ, την περίοδο 2002-2007, ήταν 602. Με άλλα λόγια για την περίοδο αυτή κατά μέσο όρο σε κάθε ΔΕΚΟ θητεύσανε 15,4 μέλη Δ.Σ. Όσον αφορά στο φύλο των μελών των Δ.Σ., η έρευνα έδειξε ότι σε 12 ΔΕΚΟ δεν υπήρξε καμία γυναίκα ενώ 13 ΔΕΚΟ είχαν στα Δ.Σ. τους μόνο μία γυναίκα. Συνολικά, υπήρχαν 59 γυναίκες (σε σύνολο 602 μελών) ποσοστό δηλ. μικρότερο από 10%, με μέσο όρο μιάμιση γυναίκα για κάθε ΔΕΚΟ.

Παρά το γεγονός, ότι τα κριτήρια επιλογής και ο τρόπος διορισμού των μελών των Δ.Σ. διαφέρουν μεταξύ των εισηγμένων επιχειρήσεων και των ΔΕΚΟ, τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι παρόμοια. Ειδικότερα η παρουσία γυναικών στα Δ.Σ. των εισηγμένων επιχειρήσεων ήταν σε ποσοστό 11,5% κατά το έτος 2006 και 10,8% το έτος 2007, σύμφωνα με την ετήσια μελέτη του ΕΠΕΔ.

β) Μέγεθος Δ.Σ. και μέση χρονική διάρκεια θητείας μελών

Το μέσο μέγεθος των Δ.Σ. στις 39 ΔΕΚΟ από το 2002 έως το 2007 ήταν 7,8, το οποίο ταυτίζεται με το μέσο όρο μελών των Δ.Σ. των εισηγμένων στο ΧΑΑ για τις οποίες το 2006 ήταν 7,8 και το 2007 7,9 (μελέτες ΕΠΕΔ περί εισηγμένων εταιριών)

Η μείωση του μέσου μεγέθους των Δ.Σ. με την πάροδο των ετών, οφείλεται στην τροποποίηση που επιβλήθηκε από το νόμο 3429/2005 περί ΔΕΚΟ, στον οποίο επισημαίνεται ότι το μέγεθος των Δ.Σ. δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 9 μέλη. Αυτό οδήγησε σε μείωση του μέσου μεγέθους των Δ.Σ. κατά 1 μέλος, δεδομένου ότι το 2002 ήταν 8,6, ενώ το 2007 ήταν 7,6 (**Βλέπε Διάγραμμα 1**).

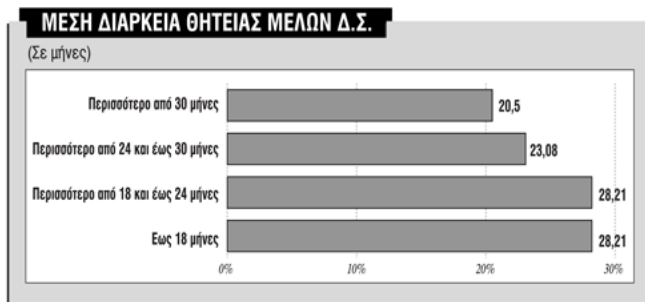

Διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1: Μέσο μέγεθος Δ.Σ.

Η μέση διάρκεια θητείας των μελών στα Δ.Σ. των ΔΕΚΟ ήταν 22,8 μήνες με τυπική απόκλιση 6,2. Σε 11 από τις 39 ΔΕΚΟ (ποσοστό 28,2%) τα μέλη των Δ.Σ. υπηρέτησαν για λιγότερο από 18 μήνες, ενώ υπήρξαν επίσης 11 ΔΕΚΟ στις οποίες η θητεία των μελών στο Δ.Σ. διήρκεσε για περισσότερο από 18 μήνες.

Εντούτοις, υπάρχουν 8 επιχειρήσεις (20,5%), στις οποίες η θητεία των μελών διήρκεσε για περισσότερο από δυόμισι έτη (**Βλέπε Διάγραμμα 2**). Αξίζει να σημειωθεί ότι με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης, ο ελάχιστος χρόνος παραμονής μελών σε Δ.Σ. ήταν ένα έτος.

Διάγραμμα 2.

Διάγραμμα 2: Μέση διάρκεια θητείας μελών Δ.Σ. (σε μήνες)

γ) Πρόεδροι Δ.Σ. και μέση διάρκεια θητείας τους

Με βάση την ανάλυση στοιχείων των 39 ΔΕΚΟ κατά την διάρκεια των έξι ετών, (2002-2007) ο συνολικός αριθμός προέδρων που έχουν υπηρετήσει στα Δ.Σ. των ΔΕΚΟ ήταν 82, με έναν μέσο όρο 2,2 προέδρων ανά επιχείρηση. Υπήρξαν 15 επιχειρήσεις (ποσοστό 40,5%) που είχαν το ίδιο πρόσωπο ως πρόεδρο κατά την διάρκεια των έξι ετών και 10 ΔΕΚΟ που είχαν αλλάξει πρόεδρο μόνο μία φορά στην ίδια περίοδο. Ωστόσο, 7 επιχειρήσεις (10,8%) είχαν αλλάξει τον πρόεδρό τους τουλάχιστον τέσσερις φορές. Ας σημειωθεί ότι καμία γυναίκα δεν υπηρέτησε ως πρόεδρος Δ.Σ. σε οποιαδήποτε από τις 39 ΔΕΚΟ κατά την διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου.

Η μέση διάρκεια θητείας των προέδρων ήταν 22,9 μήνες, με σταθερή απόκλιση 9,1 μηνών. Πιο συγκεκριμένα, σε 10 ΔΕΚΟ (27,03%) οι πρόεδροι τους υπηρέτησαν για λιγότερο από 18 μήνες, ενώ σε 19 ΔΕΚΟ (51,35%) είχαν διάρκεια θητείας από 18 έως 24 μήνες. Εντούτοις, υπήρξαν 8 πρόεδροι (21,62%) όπου υπηρέτησαν από 3 έως 4 έτη.

δ) Διευθύνοντες σύμβουλοι και μέση διάρκεια θητείας

Ο συνολικός αριθμός των διευθυνόντων συμβούλων που υπηρέτησε κατά την περίοδο που εξετάζεται ήταν 75, με μέσο όρο για κάθε επιχείρηση 2,3 και η τυπική απόκλιση 1,2.

Αξίζει να σημειωθεί ότι υπήρξαν 3 ΔΕΚΟ από τις 33 (ποσοστό 9%), που άλλαξαν τον Διευθύνοντα Σύμβουλό τους πάνω από πέντε φορές στην χρονική περίοδο των 6 ετών (2002-2007). Επίσης, υπήρξαν 7 ΔΕΚΟ (ποσοστό 21,21%), που εμπιστεύθηκαν στο ίδιο πρόσωπο τις θέσεις του προέδρου Δ.Σ. και του Διευθύνοντα Συμβούλου κατά την διάρκεια των ετών που εξετάζονται.

Επιπλέον διαπιστώθηκε, ότι υπήρξαν μόνο 2 γυναίκες Διευθύνοντες Σύμβουλοι (ποσοστό 2,7%), σε σύνολο 75. Το αποτέλεσμα αυτό φανερώνει μια παρόμοια κατάσταση στις εισηγμένες επιχειρήσεις αφού είναι παραπλήσιο του 3% που βρέθηκε σε αντίστοιχη έρευνα για τις εισηγμένες στο Χ.Α.Α. για το έτος 2007. Η μέση χρονική διάρκεια θητείας ήταν ελαφρώς μικρότερη από 2 έτη (22,4 μήνες), με τυπική απόκλιση 11.9.

Από τις 7 ΔΕΚΟ (21,21%) στις οποίες οι Διευθύνοντες Σύμβουλοι είχαν διάρκεια θητείας μικρότερη από 18 μήνες, υπήρξαν 5 (15,2%) στις οποίες ο Διευθύνων Σύμβουλος είχε διάρκεια θητείας μικρότερη από ένα έτος.

Σε 11 από τις 39 ΔΕΚΟ (ποσοστό 28,2%) τα μέλη των Δ.Σ. υπηρέτησαν για λιγότερο από 18 μήνες.

Επιπλέον, υπήρξαν 4 ΔΕΚΟ (12,1%) στις οποίες οι διευθύνοντες σύμβουλοι παρέμειναν για τουλάχιστον 3 έτη. Εντούτοις, στην πλειοψηφία των εταιριών (67%), η παραμονή του διευθυνόντα συμβούλου ήταν για χρονικό διάστημα από 18 έως 24 μήνες.

Περίληψη

Το έτος 1996 ήταν σημείο αναφοράς στην ιστορία των ελληνικών Δ.Ε., καθώς ψηφίστηκε ο νέος νόμος 2414/1996, περί «εκσυγχρονισμού των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και άλλες διατάξεις» που μετασχημάτισε τις ελληνικές Δ.Ε. σε Ανώνυμες Εταιρίες. Κατά την εφαρμογή αυτού του νόμου, τα Δ.Σ. των ΔΕΚΟ έχουν στην πλήρη δικαιοδοσία τους την οργάνωση, τον έλεγχο και την διαχείριση τους. Σε μια δεύτερη προσπάθεια το 2005, η πολιτεία επεχείρησε να αλλάξει το σύστημα διοίκησης των Δ.Ε. με την εισαγωγή του νόμου 3429/2005. Ο κύριος στόχος αυτού του νόμου ήταν να βελτιωθούν οι διαδικασίες των Δ.Ε., με την εισαγωγή των εταιρικών προτύπων διακυβέρνησης της ΕΕ. Παραδόξως, ακαδημαϊκές μελέτες και ετήσιες εκθέσεις έχουν δείξει ότι οι ελληνικές Δ.Ε. συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν διοικητικά και οικονομικά προβλήματα, ενώ η Ελλάδα έχει το υψηλότερο δημόσιο χρέος μεταξύ όλων των χωρών του ΟΟΣΑ.

Ο κύριος στόχος αυτής της μελέτης είναι να ρίξει φως στην εικόνα των Δ.Σ. των ελληνικών Δ.Ε.Κ.Ο., κατά τη χρονική περίοδο 2002-2007. Τα αποτελέσματα δείχνουν, ότι κατά τη διάρκεια αυτών των ετών εμφανίστηκε μια σημαντική αλλαγή στον διορισμό των μελών των Δ.Σ., των οποίων η θητεία διήρκεσε κατά μέσον όρο λιγότερο από 2 έτη, παρόμοια με τη μέση διάρκεια θητείας των προέδρων και των διευθυνόντων συμβούλων των ΔΕΚΟ. Επιπλέον, κατέδειξε ότι η παρουσία των γυναικών ήταν το ίδιο περιορισμένη σε όλες τις θέσεις, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Το μέσο μέγεθος των Δ.Σ. των ελληνικών ΔΕΚΟ δεν έχει αλλάξει με την πάροδο των ετών, αν και μια μικρή μείωση έχει καταγραφεί, αποδιδόμενη στις δεδομένες νομικές απαιτήσεις.

Οι στόχοι του παρόντος ερευνητικού έργου αφορούν στην συστηματική αποτύπωση της δομής και διάρθρωσης των Δ.Σ. των ελληνικών ΔΕΚΟ καθώς και στην αποτύπωση των πρακτικών που εφαρμόζουν οι τελευταίες στην εταιρική τους διακυβέρνηση. Η προσπάθεια αυτή αποφασίστηκε και υλοποιήθηκε για πρώτη φορά με την σοβαρότητα που της αξίζει πιστεύοντας ότι θα χρησιμοποιηθεί ως εφελκυστικό περαπέρω έρευνας.

[ΤΟΥ ΔΡ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΥ* ΚΑΙ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ**]

* Ο Δρ. Δημήτριος Ν. Κουφόπουλος (BSc, MBA, PhD, MCMi, FIBC) είναι Αν. Καθηγητής στη Σχολή Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπρουνέλ (Brunel University) του Ηνωμένου Βασιλείου, στην Στρατηγική των Επιχειρήσεων, Διευθυντής του Ερευνητικού Κέντρου Διεθνών Επιχειρήσεων και Στρατηγικής σε Αναδυόμενες Αγορές και Επιστημονικός Διευθυντής του ΕΠΕΔ (www.hocg.eu). Στη 18χρονη ακαδημαϊκή του καριέρα έχει διδάξει σε αγγλικά και αμερικανικά πανεπιστήμια και έχει πιστοποιηθεί ως εξ-αποστάσεως εκπαιδευτής. Συμμετέχει στην συντακτική επιτροπή πολλών ακαδημαϊκών περιοδικών και έχει δημοσιεύσει πλέον των ογδόντα άρθρων σε συνέδρια, συλλογικούς τόμους και ακαδημαϊκά περιοδικά. Έχει συστήσει την Εταιρία συμβούλων επιχειρήσεων (Gnosis Management Consultants, www.gnosisconsultants.com), (<http://www.gnosisconsultants.com>), με έδρα το Λονδίνο και αντικείμενο εργασιών την Στρατηγική και Εταιρική Διακυβέρνηση των Επιχειρήσεων.

** Οι ερευνητές της Gnosis Management Consultants κ.κ. Ιωάννης Π. Γκλιάτης, Βασίλειος Θ. Ζούμπος, Δημήτριος Γ. Γεωργακάκης, Κωνσταντίνος Αγγελιδάκης, Ευδοκία Χ. Τσώνη, Νίκη Αγαλιώτη και Μαρία Αργυροπούλου συνετέλεσαν στη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των στοιχείων της έρευνας αυτής.

0 minutes 0 seconds 219 milliseconds

© 1996-2010 Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ - Π. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.